

Beleidskader (MC-U-3074133)

voor subsidiëring van patiënten- en gehandicaptenorganisaties

Uitgangspunten subsidiemogelijkheden en beoordelingskader voor subsidieaanvragen

**Vastgesteld op 1 juli 2011, behorend bij de Visiebrief 'Bundel je kracht, samen sterk'
(MC-U-3065567, Kamerstukken II, vergaderjaar 2010-2011, 29 214, nr. 59)**

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Hoofdstuk 1 – Inleiding	4
Hoofdstuk 2 – Uitgangspunten subsidiebeleid	6
Hoofdstuk 3 – Subsiestroom 1	11
Hoofdstuk 4 – Subsiestroom 2	18
Hoofdstuk 5 – Subsiestroom 3	23
Hoofdstuk 6 – Overgangsbepalingen	29

Voorwoord

In de Visiebrief 'Bundel je kracht, samen sterk', van 20 mei 2011 (MC-U-3065567) zijn door de Minister en Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) de contouren geschetst van het beleid voor het verstrekken van subsidies aan patiënten- en gehandicaptenorganisaties (pg-organisaties) op grond van de Kaderregeling VWS-subsidies. Dit beleidskader, dat aan de Tweede Kamer is gezonden, geeft een nadere uitwerking van die contouren. Hiermee zijn, conform artikel 3 van de Kaderregeling VWS-subsidies, de hoofdlijnen van het beleid bekend gemaakt.

Aanleiding voor dit beleidskader:

- de uitwerking van de visiebrief 'Bundel je kracht, samen sterk' van 20 mei 2011 (MC-U-3065567);
- evaluatie van het subsidiebeleid en Subsidieregeling PGO van 13 mei 2011 (bijlage bij MC-U-3065567);
- kabinetskeuzes voor bezuinigingen en budgettaire korting van 20 mei 2011 (FEZ-U-3064251);
- vervanging van de Subsidieregeling VWS-subsidies door de Kaderregeling VWS-subsidies ter implementatie van de Aanwijzingen voor subsidieverstrekking (DWJZ/R&E-3059879).

Dit beleidskader beschrijft de subsidiemogelijkheden voor pg-organisaties. In aanvulling op de Kaderregeling VWS-subsidies bevat het de criteria waaraan voldaan moet worden om in aanmerking te komen voor subsidie. Tevens wordt duidelijk gemaakt hoe het subsidiebedrag wordt bepaald.

In dit beleidskader komen achtereenvolgens aan bod: de inleiding (H1), de uitgangspunten (H2), de uitwerking van de drie subsidiestromen (H3, H4 & H5) en de uitwerking van de overgangssituatie (H6). Financieringsstroom 4, de inbreng en bundeling van kennis, wordt in dit kader niet uitgewerkt. Dit betreft namelijk geen subsidieverlening maar een opdracht.

Hoofdstuk 1 - Inleiding

1.1 Algemeen

Het uitgangspunt van de gezondheidszorg in Nederland is dat mensen met een aandoening of beperking (hierna te noemen 'cliënt') centraal staan bij het kiezen van zorg waarbij de zorg betaalbaar, kwalitatief goed en toegankelijk moet blijven. Daarnaast is het streven dat cliënten hun eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen en zo volwaardig mogelijk kunnen deelnemen aan de maatschappij. Bij pg-organisaties zijn dagelijks vele vrijwilligers actief die vanuit hun eigen ervaringen mensen begeleiden of ondersteunen. Pg-organisaties zijn van en voor cliënten, luisteren naar cliënten, brengen ervaringen bij elkaar en maken die toegankelijk voor anderen. Op die wijze dragen pg-organisaties bij aan een betere positie van de cliënt zodat deze zelf kan kiezen hoe hij de regie op zijn eigen leven wil voeren, betere kwaliteit van zorg krijgt en maatschappelijk kan participeren.

Het verbeteren van kwaliteit van zorg door middel van de inbreng van cliëntervaringen is een belangrijk speerpunt in het aangekondigde beleid. Zorg van goede kwaliteit is zorg die aansluit op de behoefte en wensen van cliënten, zodat zij zo lang mogelijk maatschappelijk kunnen participeren. Om ook in de toekomst te kunnen blijven zorgen voor betaalbare zorg heeft het kabinet kritisch gekeken naar de beschikbare middelen. Het kabinet ziet het als haar rol om door middel van subsidies autonome private organisaties in staat te stellen een bijdrage te laten leveren aan deze beleidsdoelstellingen.

Uit de evaluatie van de Subsidieregeling PGO (bijlage bij MC-U-3065567) van 13 mei 2011, blijkt dat het mogelijk is om in de toekomst ook met minder middelen meer te bereiken. In dit beleidskader is daarom meer focus aangebracht in de organisaties die voor subsidie in aanmerking komen, activiteiten die voor subsidie in aanmerking komen, en een efficiënte en effectieve uitvoering van deze activiteiten.

1.2 Doel van het beleidskader

Dit beleidskader bevat een uitwerking van het subsidiebeleid voor patiënten- en gehandicaptenorganisaties en stelt beleidsregels voor de uitvoering ervan. Met het subsidiëren van pg-organisaties wordt gestreefd naar effectief en efficiënt werkende organisaties, die samen activiteiten uitvoeren, zodat cliënten hun rol in het zorgstelsel en ten behoeve van maatschappelijke participatie optimaal kunnen innemen. In de nieuwe systematiek, die met dit beleidskader wordt geïntroduceerd, willen wij, de Minister en de Staatssecretaris van VWS, organisaties aan de ene kant een bijdrage bieden in de vorm van een structurele basis, maar hen aan de andere kant ook aanzetten tot en belonen voor samenwerking. Cliënten bezitten unieke ervaringskennis en kunnen door deze effectief in te zetten, zorgen voor betere kwaliteit van zorg en maatschappelijke participatie die is gericht op hun wensen en behoeften.

Het beleidskader heeft betrekking op subsidies vanaf het jaar **2012**. Gedurende de periode 2012 tot 2015 wordt voorzien in een geleidelijke invoering van dit nieuwe beleid voor pg-organisaties (zie verder hoofdstuk 6).

De subsidies worden verstrekt op grond van de Kaderregeling VWS-subsidies. Vanzelfsprekend is ook de Algemene wet bestuurrecht van toepassing. De Subsidieregeling PGO (MC-U-2875343) en het Beleids- en beoordelingskader behorend bij de Subsidieregeling PGO met nr. MC-U-2978257 is per 1 juli 2011 ingetrokken (Stcrt. 2011, nr. 11660), maar blijven nog wel van toepassing op al verstrekte subsidies.

1.3 Reikwijdte van het beleidskader

Dit beleidskader heeft betrekking op zelfstandige en statutair in Nederland gevestigde maatschappelijke organisaties, die krachtens hun statutaire doelstelling zich richten op patiënten en gehandicapten (hierna: pg-organisaties) en hun positie in de Nederlandse samenleving vanuit het perspectief van die patiënten of gehandicapten zelf. Dit beleidskader ziet op pg-organisaties en

activiteiten met een landelijk bereik. Subsidies worden verstrekt voor een bijdrage aan de invulling van het rijksbeleid. Subsidiabele activiteiten moeten ten goede komen aan cliënten in heel Nederland, dus zonder geografische beperking. Activiteiten met een louter lokale of regionale reikwijdte vallen buiten dit beleidskader. Ook pg-organisaties met een lokaal of regionaal werkterrein vallen buiten dit beleidskader.

Hoofdstuk 2 - Uitgangspunten subsidiebeleid

2.1 Algemene uitgangspunten van het subsidiebeleid

Het subsidiebeleid is gebaseerd op een aantal algemene uitgangspunten (zie ook paragraaf 4 in de visiebrief 'Bundel je kracht, samen sterk'):

- Subsidie wordt alleen verstrekt aan landelijk werkende organisaties die activiteiten uitvoeren voor cliënten uit het hele land, dus met een nationale dekking.
- Er wordt subsidie verstrekt aan organisaties die zich richten op aandoening of beperking, dat wil zeggen, een ziekte dan wel een lichamelijke of verstandelijke functiebeperking.
- De hoogte van de subsidie is niet afhankelijk van het aantal leden, de ernst of het voorkomen van de aandoening of beperking, de leeftijd van de cliënten of hun geslacht.
- Pg-organisaties zijn vrij te bepalen hoe zij zich organiseren, welke activiteiten zij uitvoeren en op welk niveau. Om voor subsidie in aanmerking te komen worden echter enkele eisen gesteld.
- Op basis van de uitkomsten van de evaluatie wordt meer gestuurd op efficiënt en effectief werkende organisaties.
- Subsidieverstrekking vindt plaats om enerzijds een bijdrage te leveren aan de uitvoering van basistaken en anderzijds samenwerking te stimuleren met als doel een sterkere positie van de cliënt.
- Versnippering zal verder worden beperkt en samenwerking wordt gestimuleerd. Met ingang van 2014 geldt het beleidsvoornemen dat uiteindelijk aan een kleiner aantal pg-organisaties subsidie zal worden verstrekt. Er wordt gestreefd om per aandoening of beperking één organisatie te subsidiëren en om samenwerking ten behoeve van vergelijkbare belangen tussen gesubsidieerde organisaties te bevorderen. Cliënten kunnen beter en efficiënter worden bediend door een organisatie die zich op meerdere verwante aandoeningen of beperkingen richt, dan door een groot aantal kleine organisaties die alle dezelfde soort activiteiten ontplooiën en zich elk richten op specifieke, maar verwante aandoeningen of beperkingen.
- Met subsidieverstrekking wordt gestreefd naar het terugbrengen van overlap en het stimuleren van structurele en institutionele samenwerking tussen aandoening- of beperkingspecifieke organisaties onderling en met bestaande samenwerkingsverbanden.
- Dit is te bereiken door een nieuwe, althans niet eerder gesubsidieerde, pg-organisatie uitsluitend een instellingssubsidie te verstrekken als deze kan aantonen dat het een geheel nieuwe aandoening of beperking betreft;
- Dit is tevens te bereiken door een nieuwe pg-organisatie die voor subsidie in aanmerking wil komen te laten aantonen dat:
 - er geen andere organisatie is die reeds een instellingssubsidie ontvangt en zich richt op een gelijke of verwante aandoening of beperking, dan wel;
 - er geen overkoepelende organisatie actief is, waarbij een nieuwe toetreders zich kan aansluiten.
- Daarnaast wordt (samenwerkings)financiering voor soortgelijke of samenhangende aandoeningen of beperkingen beschikbaar gesteld, in plaats van enkel subsidieverstrekking vanwege een specifieke aandoening of beperking. De minister zal op korte termijn, na consultatie van veldpartijen, nadere criteria opstellen hoe het begrip aandoening c.q. beperking moet worden opgevat en hoe daarbij doelmatigheid en effectiviteit voor subsidieaanwending wordt meegewogen. Een herordening van organisaties die voor subsidie in aanmerking komen, kan daarbij leiden tot een herverdeling van beschikbare middelen.
- Tot die tijd wordt het begrip aandoening en beperking opgevat zoals deze in regulier taalgebruik wordt gehanteerd (bron: Van Dale):

- Aandoening wordt tot consultatie gedefinieerd als een ziekte die tot een bepaald deel van het lichaam beperkt. Een ziekte is een min of meer ernstige of langdurige stoornis in het functioneren van lichaam of geest;
- Beperking wordt tot consultatie gedefinieerd als een beperking (handicap) waardoor een persoon belemmerd wordt in zijn lichamelijk of geestelijk functioneren.

2.2 Subsidiestromen

De subsidieverstrekking vindt plaats door middel van een beperkt aantal financiële stromen, namelijk voor:

1. het bijdragen aan het delen van ervaringskennis door middel van informatievoorziening en lotgenotencontact.

Aan aandoening- of beperkingspecifieke pg-organisaties worden instellingssubsidies verstrekt voor de versterking van de positie van de cliënt op individueel niveau;

2. het gezamenlijk bijdragen aan de werking van zorg, ondersteuning en maatschappelijke participatie door het inbrengen van cliëntervaringen.

Er worden subsidies verstrekt voor projecten waarin pg-organisaties hun krachten bundelen, zodat er voldoende kritische massa ontstaat om de stem van cliënten te laten horen;

3. een regierol bij het positioneren van ervaringsdeskundigheid en het bevorderen van samenhang ten aanzien van zorg en maatschappelijke participatie.

Deze subsidie wordt verstrekt aan de organisaties die samen de top van het pg-veld vormen. Zij ontvangen elk een instellingssubsidie en daarnaast wordt een extra projectsubsidie verstrekt als zij gezamenlijk een regierol oppakken. Een deel van deze regierol is specifiek bedoeld voor de coördinatie die nodig is om de inbreng van ervaringsdeskundigheid door aandoening- of beperkingspecifieke pg-organisaties aan te laten sluiten bij de agenda en prioriteiten van het Kwaliteitsinstituut i.o.

In het volgend hoofdstuk is een nadere uitwerking opgenomen van deze drie subsidiestromen.

Het is daarnaast de bedoeling om per 2013 middelen in te zetten voor de inbreng en bundeling van kennis. Dit betreft de versterking van de kennisfunctie en infrastructuur, waarbij alle pg-organisaties en samenwerkingsverbanden worden ondersteund. Deze financieringsstroom zal bestaan uit twee delen. Het eerste deel is bedoeld voor het bundelen van kennis over en het bieden van ondersteuning bij organisatorische professionalisering. Het tweede deel is bedoeld om in nauwe afstemming met het Kwaliteitsinstituut i.o. op systematische wijze bij aandoening- of beperkingspecifieke organisaties cliëntervaringen te bundelen. Aangezien het geen subsidieverlening betreft, maar opdrachten, blijft het in dit kader buiten beschouwing. Specifieke eisen aan de beoogde uitvoering zullen in een programma van eisen van de aanbesteding worden verduidelijkt.

2.3 Criteria

In dit beleidskader zijn verschillende soorten criteria opgenomen.

Criteria voor organisaties zijn:

1. *drempelcriteria*: specifieke eisen waaraan een organisatie moet voldoen om diens aanvraag in behandeling te kunnen nemen;
2. *organisatiecriteria*: specifieke eisen die betrekking hebben op de organisatie die subsidie aanvraagt;

Criteria die samenhangen met de uitvoering van activiteiten, zijn:

3. *inhoudelijke criteria*: specifieke eisen die van toepassing zijn voor de beoordeling van de aanvraag;
4. *kwaliteitscriteria*: specifieke eisen die van toepassing zijn voor de verrichting van en verantwoording over de activiteiten.

Indien van toepassing, is per subsidiestroom aangegeven welke specifieke criteria en eisen van toepassing zijn. Per subsidiestroom zijn daarnaast aanvullende eisen gesteld. In dat geval is ook aangegeven wanneer deze van toepassing zijn.

2.3.1 Drempelcriteria

De organisatie beschikt over:

- a) een administratie van leden en donateurs, dan wel lidorganisaties of aangesloten organisaties in geval van samenwerkingsverbanden, platforms en koepels;
- b) een deugdelijke financiële administratie;
- c) een gedragscode met interne regels voor omgangsvormen (bijvoorbeeld integriteitbeleid);
- d) een regeling waarin de invloed en zeggenschap van leden, donateurs, stakeholders en derde partijen (sponsors) transparant is vastgelegd;
- e) een interne klachtenregeling.

2.3.2 Organisatiecriteria

Algemene organisatie criteria voor pg-I-organisaties

Een aanvrager voor instellingssubsidie op grond van subsidiestroom 1 voldoet aan de volgende eisen:

- a) De aanvrager is een stichting of vereniging en is volledig rechtsbevoegd naar Nederlands recht.
- b) De aanvrager heeft geen winstoogmerk.
- c) De aanvrager heeft een landelijke functie.
- d) De aanvrager richt zich volgens de statuten op natuurlijke personen, dat wil zeggen patiënten en/of gehandicapten, hun belangen en positie in de Nederlandse samenleving vanuit het perspectief van die patiënten en/of gehandicapten zelf.
- e) De aanvrager heeft zich als specifieke taak gesteld om activiteiten te organiseren op het gebied van lotgenotencontact en informatievoorziening welke aansluiten bij specifieke aandoening- of beperkinggerichte behoeften van individuele cliënten.
- f) Een aanvrager beschikt in het jaar voorafgaand aan de subsidieaanvraag (peildatum: 1 september) over tenminste honderd unieke leden en/of donateurs, die jaarlijks (per kalenderjaar) elk tenminste € 25 bijdragen. Hierbij geldt dat elke natuurlijke persoon die lid en tevens donateur¹ is slechts één keer telt als uniek lid. Deze eis wordt pas gesteld vanaf de subsidieaanvraag voor het jaar 2014 (peildatum 1 september 2013). Organisaties hebben hierdoor tot 1 september 2013 (peildatum) de tijd om aan deze voorwaarden te voldoen.
- g) Een pg-I organisatie mag zich, naast op cliënten met een aandoening of beperking, ook op de familie (in de eerste graad; ouders of kinderen) dan wel de wettelijke vertegenwoordiger richten. Dat komt vooral voor, wanneer de aard van de aandoening of beperking met zich meebrengt dat de mensen die het betreft structureel en vanwege hun aandoening of beperking niet in staat zijn om zelfstandig lotgenotencontact en informatievoorziening te organiseren. In dat geval zijn de cliënten wils- en handelingsonbekwaam en is het een redelijk uitgangspunt dat de doelgroep waarop de organisatie zich richt ook de familie en wettelijke vertegenwoordigers omvat. Organisaties die zich uitsluitend richten op familieleden of wettelijke vertegenwoordigers of hun positie of belangen, zijn geen pg-organisatie in de zin van dit beleidskader.

¹ Met donateur wordt bedoeld een vaste donateur die zich heeft verplicht jaarlijks een bijdrage te betalen.

Algemene organisatiecriteria voor pg-II-organisaties

Een aanvrager voor projectsubsidie op grond van subsidiestroom 2 voldoet aan de bovengestelde eisen of aan de hieronder gestelde eisen aan een pg-II-organisatie:

- a) De aanvrager is een stichting of vereniging en is volledig rechtsbevoegd naar Nederlands recht.
- b) De aanvrager heeft geen winstoogmerk.
- c) De aanvrager heeft een landelijke functie.
- d) De aanvrager richt zich volgens zijn statuten primair op pg-I organisaties vanuit het perspectief van patiënten en/of gehandicapten zelf en heeft zich als specifieke taak gesteld om activiteiten te organiseren om belangen van de bij hem aangesloten organisaties te representeren.
- e) Een pg-II-organisatie is een stichtingsvorm en beschikt naast een bestuur over een toezichthoudend orgaan. Verenigingen beschikken over een algemene ledenvergadering waardoor leden inspraak hebben op het bestuur en het beleid van de vereniging. Op de stichting is echter een wettelijk ledenverbod van toepassing. Een toezichthoudend orgaan kan het bestuur met raad en daad terzijde staan en het bestuur om verantwoording vragen over het gevoerde beleid.

NB: De landelijke koepels en platforms (CG-Raad, NPCF, respectievelijk LPGGz en Platform VG) zoals omschreven in subsidiestroom 3 en organisaties die zich primair richten op ouderen, vallen in dit kader niet onder de definities van de pg-I en pg-II organisaties.

2.3.3 Inhoudelijke criteria

Subsidie wordt slechts verstrekt voor activiteiten, die:

- van belang zijn voor de aangesloten leden, donateurs en/of lidorganisaties;
- vanuit het perspectief van patiënten en gehandicapten zijn opgezet;
- bijdragen aan de per subsidiestroom genoemde activiteiten.

Specifieke inhoudelijke criteria zijn afhankelijk van de inhoud van de activiteiten en deze zijn opgenomen in de uitwerking per subsidiestroom.

2.3.4 Kwaliteitscriteria:

In de Kaderregeling VWS-subsidies gelden specifieke eisen ten aanzien van kwaliteit. Hieronder worden aanvullende eisen gesteld voor het activiteitenplan en de begroting.

Het activiteitenplan:

- bevat de hoofddoelstelling, specifieke doelstellingen en daaraan gekoppelde resultaten die de aanvrager in dat jaar wil behalen;
- bevat een overzicht van de activiteiten waarvoor subsidie wordt aangevraagd, op welke (doel)groepen cliënten en op welke aandoening of beperking de activiteiten zich richten;
- de activiteiten zullen doelmatig worden uitgevoerd, dat wil zeggen, de kosten van de activiteit moeten in verhouding staan tot de opbrengsten en bijdragen aan de realisatie van het doel;
- beschrijft aard, omvang, duur en wijze van uitvoering van de activiteiten;
- beschrijft de met de activiteiten nagestreefde (meetbare en te evalueren) doelstellingen;
- de beschrijving is:
 - o specifiek (zo helder, concreet en eenduidig als mogelijk);
 - o meetbaar (indien mogelijk een omschrijving hoe doelstellingen gemeten worden, bv. een nieuwe website voor het eind van het jaar of 3 themabijeenkomsten);
 - o acceptabel (de doelstelling moet aansluiten bij de wensen van de leden en/of lidorganisaties);
 - o realistisch (doelstellingen moeten haalbaar zijn);
 - o tijdgebonden (aangegeven moet worden wanneer de doelstelling behaald wordt).

- Een handvat voor uitwerking van deze doelstellingen vindt plaats in het door het CIBG beschikbaar gestelde format voor subsidieaanvraag.

De begroting:

- behelst per activiteit een overzicht van de geraamde kosten en opbrengsten van de aanvrager, voor zover deze betrekking hebben op de periode waarvoor subsidie wordt aangevraagd.
- De begrotingsposten worden (ieder afzonderlijk) van een toelichting voorzien.
- De begroting is sluitend.

Hoofdstuk 3 - Subsidiestroom 1

Per subsidiestroom worden de volgende vragen behandeld:

1. Waarvoor is de subsidie bedoeld?
2. Wie kan een aanvraag indienen?
3. Hoeveel geld is er beschikbaar?
4. Welke concrete beoordelingscriteria gelden?
5. Hoe aanvragen?
6. Uitvoeringsinformatie

Subsidiestroom 1: Delen van ervaringskennis

Waarvoor:	instellingsubsidie voor lotgenotencontact en informatievoorziening
Wanneer:	vanaf 2012
Wie:	pg-organisaties die zich richten op een specifieke aandoening of beperking
Omvang:	minimaal € 25.000, maximaal € 35.000 per organisatie
Hoe:	door vóór 1 oktober een aanvraag met activiteitenplan en begroting in te dienen

3.1 Waarvoor is de subsidie bedoeld?

De subsidie is bedoeld voor activiteiten op het gebied van lotgenotencontact en informatievoorziening, zodat individuele cliënten hun ervaringen samen kunnen brengen, informatie kunnen uitwisselen en van elkaar kunnen leren. Deze taken dragen eraan bij dat cliënten zelf (beter) in staat zijn om keuzes te kunnen maken en de regie over hun leven te kunnen voeren en maatschappelijk te participeren. Het betreft de toekenning van een instellingsubsidie.

Een subsidieaanvraag die wordt ingediend onder deze subsidietitel heeft betrekking op twee thema's: lotgenotencontact en informatievoorziening.

3.1.1 Lotgenotencontact

De kern van lotgenotencontact is de mogelijkheid van (h)erkenning, bewustwording en het benutten van ervaringsdeskundigheid. Een pg-organisatie richt zich op: *het organiseren en bevorderen van contacten tussen mensen met dezelfde aandoening of beperking zodat zij ervaringen kunnen uitwisselen*. De Pg-organisatie zorgt voor een laagdrempelige manier waarop contacten en ervaringsuitwisseling vorm krijgt.

Voorbeelden van activiteiten die onderdeel kunnen zijn van lotgenotencontact zijn, het uitwisselen van ervaringen door middel van:

- het organiseren van informatie- en themabijeenkomsten;
- cursussen en gespreksgroepen;
- internetfora;
- telefonisch contact.

3.1.2 Informatievoorziening

Een pg-organisatie richt zich op het zorgen voor cliëntgerichte informatie over de specifieke aandoening of beperking en daarmee samenhangende zaken aan mensen met deze aandoening of functiebeperking en ouders, familieleden of derden in de kring van hun persoonlijke levenssfeer.

De pg-organisatie draagt eraan bij dat een cliënt wordt ondersteund om zelf de dialoog met zijn zorgverlener aan te kunnen gaan, wegwijs wordt gemaakt in beschikbare informatie om zelf te kunnen kiezen voor een bepaalde zorgaanbieder of een zorgverzekeraar, of in staat is om keuzes te maken op het gebied van maatschappelijke participatie.

Voorbeelden van activiteiten die onder informatievoorziening vallen, zijn:

- het opstellen en verspreiden van folders, brochures en nieuwsbrieven;
- het maken van voorlichtingsfilms;
- het bijdragen aan keuzegidsen;
- het bijdragen aan de ontwikkeling van zelfmanagementtools;
- dialoogondersteuning;
- doorverwijzing naar de juiste instanties voor specifieke ondersteuning.

3.1.3 Internationale activiteiten

Organisaties hebben aangegeven dat vanwege zeldzaamheid van een aandoening of beperking informatie-uitwisseling in internationaal verband wenselijk is, mede gelet op een internationale spreiding van lotgenoten. Het staat organisaties vrij om internationale activiteiten te ontplooiën. Voor de vraag of deze activiteiten uit instellingssubsidie mogen worden bekostigd, gelden de volgende regels:

- Internationale activiteiten houden aantoonbaar verband met het lotgenotencontact of informatievoorziening voor de doelgroepen in Nederland.
- Internationale bijeenkomsten zijn mogelijk onder voorwaarde dat de organisatie aantoont dat voor een dergelijke activiteit een alternatief op nationaal niveau ontbreekt.
- Internationale bijeenkomsten zijn mogelijk tot een maximum van 2 bezoeken per kalenderjaar voor maximaal 2 personen.

Daarnaast wordt bij de aanvraag getoetst of de kosten voor internationale activiteiten in verhouding staan tot de opbrengsten.

3.1.4 Welke taken en activiteiten vallen buiten deze subsidiestroom?

Van deze subsidietitel worden uitgesloten:

- Aanvragen betreffende initiatieven die primair gericht zijn op studiemogelijkheden of wetenschappelijk onderzoek naar specifieke aandoeningen of beperkingen of het zelf ontwikkelen van medisch inhoudelijke kwaliteitsindicatoren;
- Aanvragen betreffende financiering van investeringen of commerciële activiteiten;
- Aanvragen die niet voldoen aan tarieven die in het maatschappelijk verkeer gebruikelijk zijn.
- Aanvragen met een overwegend recreatief karakter, zoals (familie)weekenden.
- In zijn algemeenheid geldt dat kosten voor de instandhouding van de organisatie niet uit de instellingssubsidie kunnen worden vergoed. Echter:
 - De kosten van hulpmiddelen zoals een mobiele telefoon of laptop mogen uit de instellingssubsidie worden vergoed, mits de aanvrager kan aantonen dat de hulpmiddelen noodzakelijk zijn voor het uitvoeren van de activiteiten voor lotgenotencontact of informatievoorziening.
 - De kosten voor het lidmaatschap van samenwerkingsorganisaties, platforms of koepels mogen ook uit de instellingssubsidie worden vergoed, omdat subsidieontvangers profijt hebben van het bundelen van een deel van de krachten en/of activiteiten voor lotgenotencontact en informatievoorziening binnen het samenwerkingsverband, het platform of de koepel.
- De taken die samenhangen met belangenbehartiging, kwaliteitstoetsing, dienstverlening en professionalisering komen vanaf 2014 niet in aanmerking voor subsidie binnen deze subsidietitel.

Toelichting

Belangenbehartiging van cliënten en hun organisaties richt zich op andere actoren zoals maatschappelijke partijen of zorgaanbieders en heeft massa nodig om impact te hebben. We stimuleren daarom de functie van belangenbehartiging op het niveau van samenwerkingsverbanden (subsidiestroom 2) en op het niveau van de landelijke koepels en platforms (subsidiestroom 3).

Kwaliteitstoetsing en dienstverlening zijn optionele taken. Pg-organisaties kunnen daar op grond van dit beleidskader geen subsidie voor aanvragen of aanwenden. Kwaliteitstoetsing is primair een taak voor zorgaanbieders. Pg-organisaties kunnen ervoor kiezen om deze taken uit te voeren, maar moeten dat doen voor eigen rekening, ten laste van het eigen vermogen of vanuit eigen inkomsten.

Inhoudelijke professionalisering willen wij bevorderen door projectsubsidie voor kennisdeling op categoriaal niveau (subsidiestroom 2) en door het faciliteren van een kennisfunctie.

3.2 Wie kan een aanvraag indienen?

3.2.1 Een subsidieaanvrager voldoet aan de drempelcriteria en de algemene organisatiecriteria voor pg-I organisaties (zie hoofdstuk 2, pagina 8):

Toetredingscriteria

Voor nieuwe toetreders

- 3.2.2 Een nieuwe subsidieaanvrager dient als rechtspersoon te zijn opgericht.
- 3.2.3 Een nieuwe toetreders kan uitsluitend subsidieaanvragen indienen als de aanvrager kan aantonen dat het een geheel nieuwe aandoening of daarmee samenhangende beperking betreft.
- 3.2.4 Subsidieverlening aan een nieuwe toetreders is uitsluitend mogelijk indien er geen andere organisatie reeds een instellingssubsidie ontvangt en zich richt op dezelfde of verwante aandoening of beperking, dan wel geen overkoepelende organisatie actief is, waarbij een nieuwe toetreders zich kan aansluiten.
- 3.2.5 Een nieuwe toetreders kan pas na verloop van twee jaren, waarin de organisatie aantoonbaar activiteiten op het gebied van lotgenotencontact of informatievoorziening heeft ontplooid voor zijn achterban en daarvoor geen VWS-subsidie ontving, een subsidieaanvraag indienen.

Voor toetreders ontstaan uit fusie

- 3.2.6 Indien twee of meer pg-I organisaties na de subsidieverlening zijn gefuseerd tot één nieuwe rechtspersoon, leidt dit niet tot terugvordering van subsidie die reeds voor het jaar waarin de fusie plaatsvindt, was verleend.
- 3.2.7 Indien twee of meer pg-I organisaties voor de subsidieverlening zijn gefuseerd tot één nieuwe rechtspersoon, kunnen de fusiepartners na fusie aanspraak blijven maken op instellingssubsidie voor ten hoogste maximaal de som van wat zij individueel op grond van subsidiestroom 1 individueel konden aanvragen.

Toelichting

Samenwerking en fusie zijn uit het oogpunt van doelmatig subsidiebeleid gewenste handelingen, omdat deze versnippering tegengaan en effectieve uitvoering mogelijk maken. Het aangaan van samenwerkingsvormen en fusie zou dus niet belemmerd mogen worden door het effect dat instellingssubsidie na fusie alleen zou worden toegekend aan de verkrijgende rechtspersoon.

Als pg-I organisaties besluiten tot een juridische samenwerking en tot oprichting van een formele samenwerkingsorganisatie (bijvoorbeeld een federatiestructuur met een hoofdvereniging of moederstichting, waarin de oorspronkelijke organisaties opgaan als 'kamers' of 'afdelingen'), dan kan de samenwerkingsorganisatie als aanvrager in plaats van de aangesloten partijen aanspraak maken op ten hoogste maximaal de som van de instellingssubsidies van de oorspronkelijke partijen, mits het geheel blijft voldoen aan de gestelde drempelcriteria.

Fusiepartners kunnen dus na fusie aanspraak blijven maken op instellingssubsidie voor ten hoogste maximaal de som van de instellingssubsidies van de oorspronkelijke partijen. Bij een eerstvolgende evaluatie van het beleidskader zal het effect in de praktijk worden onderzocht evenals de relatie tussen fusie en effecten op de doelmatigheid van het subsidiebeleid.

Rekenvoorbeeld fusies

Organisatie A kan voor 2014 maximaal € 35.000 aanvragen en voldoet in 2014 aan de eisen.
Organisatie B kan voor 2014 maximaal € 35.000 aanvragen en voldoet in 2014 aan de eisen.
Organisatie A & B fuseren medio 2013, zij kunnen dan in 2014 als nieuwe rechtspersoon maximaal € 70.000 aanvragen.

Organisatie C kan voor 2014 maximaal € 35.000 aanvragen en voldoet in 2014 aan de eisen.
Organisatie D voldoet vanaf 2014 niet meer aan de eisen (minder dan 100 leden).
Organisatie C & D fuseren medio 2013, zij kunnen dan maximaal € 35.000 aanvragen.

Voor toetreders ontstaan uit splitsing

Aangezien splitsing leidt tot versnippering en dit gevolgen heeft voor de gewenste doelmatigheid van het subsidiebeleid, wordt splitsing ontmoedigd.

- 3.2.8 Indien uit een juridische splitsing twee of meer rechtsopvolgers ontstaan, worden de rechtsopvolgers voor een nieuwe aanvraag allen aangemerkt als nieuwe toetreders.
- 3.2.9 Alle juridisch afgesplitste onderdelen worden gelijk gesteld met nieuwe aanvragers. De voorgaande bepalingen 3.2.2-3.2.5 zijn van overeenkomstige toepassing.
- 3.2.10 De rechtsopvolgers na splitsing kunnen zich niet beroepen op het verleden van de (oorspronkelijke) rechtspersoon van waaruit de splitsing heeft plaatsgevonden. De rechtsopvolgers komen derhalve tenminste gedurende twee jaren niet in aanmerking voor instellingssubsidie.
- 3.2.11 Indien een aantal leden zich van een subsidieaanvragende organisatie heeft afgescheiden zonder dat sprake is van een splitsingsakte, dan zal een subsidieaanvraag van het afgescheiden ledenverband worden behandeld als afkomstig van een geheel nieuwe toetreders. Deze nieuwe toetreders wordt niet toegelaten omdat deze zich richt op een aandoening of beperking waarvoor reeds een andere organisatie instellingssubsidie ontvangt, namelijk de organisatie waarvan het ledenverband zich heeft afgescheiden.

3.3 Hoeveel geld is er beschikbaar?

- 3.3.1 De Minister stelt jaarlijks een subsidieplafond vast en maakt daarbij bekend wanneer aanvragen ingediend kunnen worden en hoe het beschikbare bedrag wordt verdeeld. Subsidieplafonds worden uiterlijk op een nader te bepalen datum voorafgaand aan het desbetreffende tijdvak bekend gemaakt. Een en ander zal tijdig worden gepubliceerd in de Staatscourant.

Omvang per subsidieaanvraag

- 3.3.2 De subsidie bedraagt maximaal € 35.000. Een subsidieaanvraag van minder dan € 25.000 wordt afgewezen.

- 3.3.3 Gedurende de transitieperiode (2012 tot 2014) geldt een andere omvang. De subsidieontvangers worden van de consequenties van het beleid op de hoogte gesteld door middel van een vooraankondiging in de zin van artikel 4:51 Awb.
- 3.3.4 Indien twee of meer pg-I organisaties gefuseerd zijn geldt dat de nieuwe rechtspersoon na fusie aanspraak kan maken op een instellingssubsidie voor ten hoogste de maximale som van wat zij individueel op grond van subsidiestroom I konden aanvragen. De aanvraag kan dan meer dan € 35.000 bedragen.
- 3.3.5 Indien een nieuwe rechtspersoon na fusie aanspraak kan maken op een instellingssubsidie van meer dan € 125.000, dan is artikel 8, onder f van de Kaderregeling VWS-subsidies van toepassing.

Prognose

Per **2014** wordt een maximum totaalbedrag begroot van € 8,5 miljoen per jaar. Uitgaande van circa 240 instellingen die subsidie kunnen aanvragen, is per 2015 per aanvraag maximaal € 35.000 euro beschikbaar. Het subsidieplafond wordt ingesteld om de financiële houdbaarheid van de verstrekking van instellingssubsidie voor structurele activiteiten te waarborgen. Door het stellen van een maximum verplicht de overheid zich tot het vooraf bieden van helderheid aan subsidieaanvragers over hoeveel geld in totaal beschikbaar is.

Voor de opzet van deze subsidiesystematiek gaan we ervan uit dat met het huidige bestand van organisaties een zeker evenwicht is bereikt, waarbij we er wel vanuit gaan dat meer samenwerking of zelfs fusies mogelijk zijn. De hoogte van het maximumbedrag dat wordt toegekend per subsidieaanvraager wordt mede bepaald door het aantal subsidieaanvragers dat aan de drempelcriteria voldoet. Per aanvraag is maximaal € 35.000 beschikbaar, tenzij het subsidieplafond wordt overschreden. In dat geval zal het beschikbare budget gelijkelijk worden verdeeld over alle subsidieaanvragende pg-organisaties. Subsidie wordt dan berekend door uit te gaan van het subsidieplafond en dit te delen door het totaalbedrag aan honorabele subsidieaanvragen. Dit levert een breukdeel op waarmee het honorabele bedrag van elke subsidieaanvraag wordt vermenigvuldigd.

Rekenvoorbeeld met fictieve bedragen

Subsidieplafond totaal is €100.000

Het maximale bedrag dat mag worden aangevraagd is €5.000

Als 18 organisaties subsidie aanvragen, wordt het totale subsidieplafond niet overschreden ($18 \times 5 = €90.000$). Alle organisaties kunnen allemaal maximaal €5.000 subsidie krijgen.

Dat geldt ook wanneer 20 organisaties subsidie zouden aanvragen ($20 \times 5 = €100.000$).

Wanneer meer dan 20 organisaties aanvragen wordt het subsidieplafond overschreden. Om te zorgen dat alle organisaties gelijk behandeld worden, zal er een (generieke) korting op de subsidieaanvraag worden toegepast, die als volgt wordt berekend:

Stel 25 organisaties doen een aanvraag die gezamenlijk optellen tot €120.000. Het subsidieplafond wordt dan met €20.000 overschreden. De korting op elke aangevraagde subsidie wordt afgerond 16,7% ($€20.000 / €120.000$).

3.4 Welke concrete beoordelingscriteria gelden?

Beoordelingscriteria voor subsidieaanvragen voor het jaar 2012 e.v.

- 3.4.1 Inhoudelijke criteria aan informatievoorziening zijn:

- zoveel mogelijk gericht op alle (sub)groepen cliënten binnen de organisatie (bijvoorbeeld jongeren en ouderen);
- zoveel mogelijk digitaal beschikbaar voor leden en het publiek;
- maak zoveel mogelijk gebruik van beschikbare informatie;
- zoveel mogelijk aansluiten bij bestaande en nog te ontwikkelen richtlijnen en standaarden.

3.4.2 Inhoudelijke criteria aan onderdelen van lotgenotencontact zijn:

- zoveel mogelijk gericht op alle (sub)groepen cliënten binnen de organisatie (bijvoorbeeld jongeren en ouderen);
- bijeenkomsten zijn in hoofdzaak bedoeld voor uitwisselen van ervaringen, niet als sociale gebeurtenis op zich (verenigingsuitjes worden niet gesubsidieerd).

Bijzondere bepalingen voor de afbouw van instellingssubsidie

3.4.3 Tijdelijke grondslag voor het uitoefenen van overige functies waarvoor instellingssubsidie kon worden aangevraagd:

- Toekenning van instellingssubsidie vond op grond van het voorgaande beleidskader voor meerdere functies plaats. In het onderhavige beleidskader kan nog uitsluitend instellingssubsidie worden aangevraagd voor activiteiten binnen de functies voor lotgenotencontact en informatievoorziening. Gedurende de afbouwperiode blijft uitoefening van activiteiten voor de overige functies nog tijdelijk mogelijk.
- Concreet betekent dit dat een aanvraag voor instellingssubsidie op grond van subsidiestroom 1 alleen gedurende 2012 en 2013 vanwege een afbouw betrekking kan hebben op belangenbehartiging, kwaliteitstoetsing, dienstverlening en professionalisering. Daarnaast kan de aanvraag van 2012 en 2013 betrekking hebben op activiteiten die verband houden met de afbouw van de instellingssubsidie (frictiekosten). Een aanvraag zal om die reden gedurende de afbouwperiode niet worden afgewezen.
- Er worden geen nadere criteria aan de activiteiten belangenbehartiging, kwaliteitstoetsing, dienstverlening en professionalisering gesteld.
- Criteria die gelden voor de aanvraag zijn gelijk aan de criteria voor de aanvraag van subsidiestroom I. Dat wil onder andere zeggen dat er een activiteitenplan en begroting moet worden ingediend.

Egalisatiereserve

3.4.4 Met de instellingssubsidie op grond van de Subsidieregeling PGO is ultimo 2011 mogelijk een egalisatiereserve gevormd. Als ook op grond van de Kaderregeling VWS-subsidies een egalisatiereserve opgebouwd kan worden, wordt de ultimo 2011 opgebouwde egalisatiereserve daaraan toegevoegd. Dat is het geval bij instellingssubsidies van € 125.000 of meer.

3.4.5 Als op grond van de Kaderregeling VWS-subsidies echter geen egalisatiereserve meer opgebouwd kan worden, kan de ultimo 2011 gevormde egalisatiereserve van belang zijn voor de hoogte van de instellingssubsidie die voor 2013 en 2014 wordt verstrekt. Dat hangt af van de aanwending van de egalisatiereserve. De reserve is bestemd voor gelijksoortige activiteiten als waarvoor de subsidie in 2011 is verstrekt. Indien de pg-organisatie door middel van een voorstel bij zijn subsidieaanvraag aantoont de middelen uit de egalisatiereserve in 2012, 2013 of 2014 aldus aan te wenden, zijn er geen gevolgen voor de hoogte van de instellingssubsidie voor de jaren 2013 en 2014.

3.4.6 Echter, indien de pg-organisatie dat niet kan aantonen, wordt ervan uitgegaan dat de middelen uit de egalisatiereserve nog steeds beschikbaar zijn. Een volledige subsidie is dan kennelijk niet nodig. De hoogte van de aangehouden egalisatiereserve wordt dan in

minderling gebracht op de instellingssubsidies die voor de jaren 2013 en/of 2014 worden verleend.

- 3.4.7 Als de pg-organisatie in 2012 nog wel, maar in 2013 niet meer een egalisereserve kan vormen op grond van de Kaderregeling VWS-subsidies, gaat het als volgt. Eerst wordt de egalisereserve ultimo 2011 toegevoegd aan de egalisereserve op grond van de Kaderregeling VWS-subsidies. Vervolgens wordt bij de verlening van de instellingssubsidie voor 2014 rekening gehouden met de aanwending van de egalisereserve ultimo 2012.

3.5 Hoe aanvragen?

- 3.5.1 De aanvraag voldoet aan de algemene kwaliteitscriteria: een activiteitenplan en een begroting (zie hoofdstuk 2, pagina 9).
- 3.5.2 De subsidieaanvraag voldoet aan de onderstaande criteria:
- Alleen aanvragen die tijdig, correct en volledig zijn ingediend, worden in behandeling genomen.
 - Een subsidieaanvrager dient één keer per kalenderjaar **vanaf 1 september en uiterlijk voor 1 oktober 12:00 uur**, zijn aanvraag in door middel van een daarvoor bestemd formulier. Het CIBG stelt voor de aanvraag een aanvraagformulier beschikbaar.
 - De aanvrager verklaart dat in het jaar voorafgaande aan het jaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd de organisatie op 1 september voldoet aan de gestelde drempelcriteria en de organisatiecriteria van pg-I organisaties. Dat geldt vanaf de aanvraag voor 2014 ook voor het criterium dat er tenminste 100 natuurlijke personen als lid of donateur aan de organisatie verbonden zijn die elk € 25 bijdragen.
 - Indien de aanvrager een nieuwe aanvrager is, dus in het voorgaande jaar geen VWS-subsidie heeft aangevraagd, overlegt deze van twee voorgaande boekjaren een jaarverslag om aan te tonen dat het gedurende tenminste twee jaren direct voorafgaande aan het jaar waarop de subsidieaanvraag betrekking heeft zelfstandig heeft gefunctioneerd zonder (VWS-)subsidie en voor zijn achterban activiteiten heeft ontplooid op het terrein van lotgenotencontact en informatievoorziening.
- 3.5.3. Subsidie kan alleen verstrekt worden voor activiteiten die in het betreffende jaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd, uitgevoerd worden.
- 3.5.4 Subsidie wordt vastgesteld op basis van de totale werkelijke kosten verminderd met de totale werkelijke bijdragen van derden en de begrote eigen bijdrage. De vaststelling is nooit hoger dan het verleende subsidiebedrag.

3.6 Uitvoeringsinformatie

- 3.6.1 Methode: het gaat om verlening van instellingssubsidies vanaf € 25.000 tot maximaal € 35.000;
- 3.6.2 Het gaat om een subsidie als bedoeld in artikel 8, sub d, van de Kaderregeling VWS-subsidies.
- 3.6.3 Indien een nieuwe rechtspersoon na fusie aanspraak kan maken op een instellingssubsidie van meer dan € 125.000, dan is artikel 8, onder f van de Kaderregeling VWS-subsidies van toepassing.

Hoofdstuk 4 – Subsidiestroom 2

Per subsidiestroom worden de volgende vragen behandeld:

1. Waarvoor is de subsidie bedoeld?
2. Wie kan een aanvraag indienen?
3. Hoeveel geld is er beschikbaar?
4. Welke concrete beoordelingscriteria gelden?
5. Hoe aanvragen?
6. Uitvoeringsinformatie

Subsidiestroom 2: Gezamenlijk bijdragen aan de werking van zorg, ondersteuning en maatschappelijke participatie

Waarvoor:	projectsubsidie voor het gezamenlijk bijdragen aan de werking van zorg, ondersteuning en maatschappelijke participatie door het inbrengen van cliëntenervaringen.
Wanneer:	subsidie is beschikbaar vanaf 2013
Wie:	pg-I of pg-II organisatie
Omvang:	minimaal € 126.000 (zeven vouchers).
Hoe:	aanvragen voor 1 juni 2012 door een vooraf in te dienen (gezamenlijk) activiteitenplan en vaststelling achteraf van de totale werkelijke kosten.

4. 1 Waarvoor is de subsidie bedoeld?

De subsidie is bestemd voor het bundelen van krachten met het doel om partijen op het uitvoeringsniveau van de zorg en maatschappelijke participatie (bijvoorbeeld zorgaanbieders, zorgverzekeraars, zorgkantoren, maatschappelijke organisaties, vervoersbedrijven, werkgeversorganisaties, hulpmiddelenfabrikanten, etc.) effectiever te beïnvloeden. De subsidie kan worden aangevraagd voor de uitvoering van projectvoorstellen, die met inspraak van pg-organisaties op zelf bepaalde thema's in specifieke activiteiten worden uitgewerkt. Thema's waarop activiteiten kunnen worden ontwikkeld zijn zorginhoudelijk van aard of kunnen zich richten op maatschappelijke participatie. Pg-organisaties hebben door middel van *een voucher* een stem in de invulling van thema's, activiteiten en de uitvoering van het project.

Met een voucher wordt een modelverklaring bedoeld, inhoudende dat een vouchergever de projectsubsidieaanvraag van de subsidieaanvrager steunt. Een voucher is geen waardebon noch een zelfstandig recht op subsidieverstrekking. Bij de aanvraag van een projectsubsidie moeten tenminste zeven vouchers worden overlegd om in aanmerking te komen voor subsidie; één van de vouchers kan van de aanvrager zelf zijn. De subsidie wordt alleen verstrekt aan de aanvrager; degene die de aanvrager met een voucher ondersteunt, krijgt geen subsidie.

4.1.1. Subsidiedoelstelling

Met het subsidiëren van projecten wordt bundeling van krachten, cliëntervaringen en ervaringsdeskundigheid beoogd. Een bundeling leidt tot effectieve belangenbehartiging die én aansluit bij de behoeften van individuele pg-organisaties én een effectievere aanpak van problemen voorstaat dan in een solistische aanpak van aandoening- of beperkingspecifieke problemen door individuele pg-organisaties op individuele basis te realiseren is. Op die wijze leidt schaalgrootte tot synergie en kennisvoordeel door een thematische specialisatie en kennisdeling. De voordelen zijn beschikbaar voor grote en kleine organisaties.

Met deze subsidiestroom wordt ruimte gegeven aan initiatieven van onderop door de keuze voor en invulling van thema's en activiteiten zoveel mogelijk aan de subsidieaanvragers te laten. Voorbeelden van mogelijke thema's zijn: arbeid, onderwijs, zorg, zorginkoop, vervoer, woningbouw, communicatie met verzekeraars.

Individuele pg-organisaties zijn betrokken bij de aanvraag van projectsubsidie, de inhoud van de projectplannen en de wijze van uitvoering omdat de aanvrager tenminste zeven vouchers nodig heeft. De keuze voor een getrapte aanpak voor projectsubsidies versterkt de legitimiteit van belangenbehartiging van onderop en brengt meer samenwerking en kennisuitwisseling tussen pg-partijen tot stand. Samenwerking is geen doel op zichzelf maar een middel om te komen tot een sterkere positie van de cliënt.

Om die reden behoeft de rol van de vouchergever in de voorgestelde systematiek een inhoudelijke toelichting:

4.1.2. De rol van de vouchergever voorafgaand aan het formuleren van een aanvraag

Vouchergevers oriënteren zich op potentiële projectaanvragen, andere vouchergevers en mogelijke uitvoerders. Vouchergevers zullen hierin praktisch worden ondersteund (door de opdracht tot ontwikkeling van een kennisfunctie). De minister draagt zorg voor een openbaar raadpleegbaar register waarin informatie te vinden is over projectvoorstellen en de aanvrager en vouchergevers

Vouchergevers verenigen zich op grond van een vrije keuze. Het is niet toegestaan om in ruil voor een voucher een vergoeding te vragen of te ontvangen. Het motief om zich met andere vouchergevers in te zetten voor één subsidieaanvraag is dat een vouchergever gelijkgestemde partijen vindt met een gedeeld ambitieniveau om door middel van een projectaanvraag de belangen van zijn achterban te laten behartigen. Het gezamenlijk optrekken van meerdere organisaties zorgt voor verdere krachtenbundeling op inhoud en een projectaanpak van een zekere schaalgrootte. Dit draagt bij aan de doeltreffendheid van het subsidiebeleid.

Het minimumaantal is zeven vouchers. Er is om meerdere redenen gekozen voor het minimum van zeven. Ten eerste betreft zeven een overzichtelijk aantal organisaties. Idealiter werken nog meer organisaties samen in samenwerkingsverbanden, maar het minimum van zeven stimuleert organisaties om voldoende massa te scharen achter gedeelde ambities, die specifieke belangen en doelgroepen overstijgen. Belangrijk is daarbij is dat grote en kleine organisaties in het vouchersysteem evenveel inbreng hebben. Daarnaast stelt de Kaderregeling VWS-subsidies als hoofdregel dat geen subsidies van minder dan € 125.000 verstrekt worden, omdat vanwege het landelijk belang, de effectiviteit en de efficiency van kleine subsidies in het algemeen beperkt wordt geacht, ten opzichte van de beheerslast bij VWS. Subsidiestroom 1 vormt hierop een uitzondering.

4.1.3. De rol voor het opstellen van een aanvraag

Vouchergevers werken samen door het inbrengen van hun specifieke kennis en kunde van het veld voor het doen opstellen van een realistisch projectvoorstel. Die inbreng geschiedt zoals gezegd om niet. Vouchergevers maken duidelijk welke belangen van hun achterban zij in de uitvoering van projectactiviteiten wensen te borgen. Vouchergevers onderhandelen onderling over de inhoud van een projectaanvraag, de uit te werken projectthema's, de te ontplooiën activiteiten en de partij die verantwoordelijk wordt voor de projectaanvraag en de projectuitvoering.

De partij die de subsidie zal aanvragen, voert de regie over de inspraak en het opstellen van een concept-projectplan. De vouchergevers 'overleggen' hun voucher aan de beoogde subsidieaanvrager indien zij instemmen met het concept-projectplan.

4.1.4. De rol in de uitvoering van het project

De aanvraag wordt ingediend door één subsidieaanvrager. Dit kan één van de zeven vouchergevers zijn, maar dat hoeft niet. Hieronder (4.2) is aangegeven wie een subsidieaanvraag kan indienen. Per project is er één subsidieontvanger. Alleen de subsidieontvanger is gehouden aan de subsidieverplichtingen. Vouchergevers die niet de subsidieaanvrager en subsidieontvanger zijn,

zijn op de inhoud en het proces betrokken, maar dragen geen formele verantwoordelijkheid voor de uitvoering jegens de subsidieverstrekker. Deze vouchergevers zijn geen direct begunstigden van de subsidieverstrekking. Er mag geen sprake zijn van (in)directe doorsubsidiëring aan de vouchergever of andere partijen. Subsidieverstrekking is immers een publieke taak, die door een bestuursorgaan wordt uitgevoerd met alle waarborgen van dien.

4.2 Wie kan een aanvraag voor projectsubsidie indienen?

4.2.1 Een pg-I- organisatie die instellingssubsidie ontvangt op grond van subsidiestroom 1 of een pg-II-organisatie kan subsidie aanvragen.

Er wordt in het kader van deze subsidiestroom geen subsidie verstrekt aan landelijke koepels en platforms die in aanmerking komen voor een subsidie op grond van subsidiestroom III.

Inhoudelijke criteria

4.2.2 Er kan een subsidieaanvraag worden ingediend wanneer tenminste zeven vouchergevers de aanvraag steunen. Een subsidieaanvrager mag daarbij zijn eigen voucher meetellen. Het is niet verplicht dat een subsidieaanvrager over een eigen voucher beschikt.

4.2.3 Het ter beschikking stellen van een voucher door een vouchergever aan een subsidieaanvrager geschiedt om niet.

4.2.4 Het ter beschikking stellen van een voucher is onherroepelijk gedurende de termijn waarvoor de projectsubsidie wordt aangevraagd. Als moment waarop de voucher is afgegeven, telt het moment waarop de projectsubsidieaanvraag is ingediend.

4.2.5 De minister houdt in een openbaar raadpleegbaar register bij welke vouchergever (naam rechtspersoon) voor welk tijdvak een voucher heeft bestemd. Het register bevat informatie welke vouchergevers corresponderen met welk project.

Eisen aan vouchergevers

4.2.6 Een organisatie die instellingssubsidie ontvangt, dus voldoet aan de criteria gesteld aan pg-I organisaties, kan een voucher ter beschikking stellen.

4.2.7 Een organisatie die voldoet aan alle criteria die gesteld worden aan een pg-I organisatie, met uitzondering van het minimum aantal leden, beschikt ook over een voucher, mits de organisatie in 2011 op grond van de Subsidieregeling PGO een instellingssubsidie ontving.

4.2.8 Indien een organisatie op 1 januari van het jaar t-1 voldoet aan de in 3.3.1 of 3.3.2 gestelde eisen, kan voor het jaar t een voucher worden afgegeven. Dat betekent dat als een organisatie bijvoorbeeld op 1 januari 2012 voldoet aan de gestelde eisen, zijn voucher kan afgeven voor een project dat start op 1 januari 2013.

Voorwaarden aan vouchers

4.2.9 Een vouchergever beschikt per kalenderjaar over één hele voucher. Deze is ondeelbaar en kan uitsluitend volledig worden ingezet ten behoeve van het indienen van een subsidieaanvraag voor een project in het desbetreffende kalenderjaar. Indien het project verspreid over meerdere kalenderjaren wordt uitgevoerd, wordt in elk van die kalenderjaren een voucher ingezet.

4.2.10 De voucher correspondeert met een waarde die geldig is gedurende het kalenderjaar waarvoor de voucher wordt uitgegeven. Indien de voucher niet is ingezet voor een projectaanvraag binnen het gestelde tijdvak, vervalt de waarde van de voucher.

4.3 Hoeveel geld is beschikbaar?

De prognose is dat per 2013 jaarlijks € 4,5 miljoen beschikbaar is.

- 4.3.1 Een aanvraag voor projectsubsidie bedraagt minimaal € 126.000, onder overlegging van tenminste zeven vouchers.
- 4.3.2 Een voucher correspondeert met een vastgestelde waarde. Een voucher correspondeert ingevolge de prognose van het beschikbare bedrag, per 2013 met een waarde van € 18.000.
- 4.3.3 Er is geen maximum gesteld aan het aantal in te wisselen vouchers noch aan het totale bedrag van de projectsubsidieaanvraag.

4.4 Welke concrete beoordelingscriteria gelden?

Inhoudelijke criteria

- 4.4.1 Het staat een subsidieaanvrager vrij om in overleg met de vouchergevers de thema's en de soort activiteiten van het project te bepalen.
- 4.4.2 Thema's worden bepaald met inspraak van vouchergevers in samenspraak en onder regie van de subsidieaanvrager. Uit de thema's blijkt dat het cliëntperspectief centraal staat.
- 4.4.3 Projectactiviteiten zijn gericht op het bijdragen aan betere zorg, ondersteuning of maatschappelijke participatie van doelgroepen (achterban) van de betreffende vouchergevers. Hierbij geldt dat het niet mag gaan om betere zorg, ondersteuning of maatschappelijke participatie van een specifiek individueel lid van de achterban. Vouchergevers bundelen hun kracht door gezamenlijke belangen te identificeren en te prioriteren en deze uit te werken aan de hand van één of meerdere zelfbepaalde thema's en specifieke activiteiten. De activiteiten zijn in het belang van de doelgroepen (achterban) van de betreffende vouchergevers.
- 4.4.4 De projectaanvraag betreft meer dan een verzameling aan losse subsidiabele activiteiten. Voor de uitwerking van één of meerdere thema's wordt expliciet gemaakt welk belang van de achterban van de vouchergevers wordt behartigd door de uitvoering van de projectactiviteiten.

Kwaliteitscriteria projecten

- 4.4.5 De aanvraag bevat een logische ordening van een probleemstelling, een met de activiteiten nagestreefde doelstelling en duidelijk beoogde resultaten.
- 4.4.6 De aanvraag voldoet aan de gestelde kwaliteitscriteria voor het activiteitenplan en de begroting (zie hoofdstuk 2, pagina 9).
- 4.4.7 Indien het projectplan geen implementatieplan bevat, moet de projectaanvrager aangeven hoe de resultaten zonder subsidie worden geïmplementeerd.

Duur van het project

- 4.4.8 Een projectsubsidie wordt voor een bepaalde periode aangevraagd.
- 4.4.9 Een project kan ten vroegste starten vanaf 1 januari volgend op het besluit tot verlening.
- 4.4.10 Een projectplan heeft minimaal betrekking op één jaar, maar duurt maximaal drie jaren. Subsidie zal niet worden verleend aan een projectvoorstel dat een looptijd van drie jaren overschrijdt. De reden is dat de projectsubsidie beoogt om ruimte te bieden aan verschillende soorten initiatieven en allianties tussen verschillende partijen.

- 4.4.11 Het staat vouchergerechtigden vrij om met een samenwerkingsverband nadere afspraken te maken, bijvoorbeeld dat zij hun voucher(s) voor opeenvolgende tijdvakken, dus voor een langere periode aan hetzelfde samenwerkingsverband toekennen. Op deze wijze is het mogelijk dat het samenwerkingsverband ook voor de uitvoering van een meerjarig projectplan steun en draagvlak verwerft.
- 4.4.12 Overeengekomen afspraken of verplichtingen die tussen de vouchergerechtigden en het begunstigde samenwerkingsverband zijn overeengekomen, binden de subsidieverstrekker niet.
- 4.4.13 Indien het project een looptijd heeft van meer dan één jaar, moet de subsidieaanvrager in ieder geval jaarlijks aan de hand van een format, een tussentijdse rapportage over de voortgang van het project aan het CIBG doen toekomen. Deze rapportage heeft zowel betrekking op de inhoudelijke als de financiële voortgang van het project.
- 4.4.14 Alle vouchergevers geven middels ondertekening hun goedkeuring aan de voortgangsrapportage.

Omvang van het project

- 4.4.15 De subsidieaanvrager maakt voldoende aannemelijk dat de beschreven activiteiten kunnen worden uitgevoerd onder de toedeling van middelen en menskracht, zoals opgenomen in het activiteitenplan. De subsidieaanvrager maakt inzichtelijk hoe het de activiteiten uitvoert.
- 4.4.16 De aanvrager maakt in de projectaanvraag inzichtelijk welke financiële middelen in welk tijdvak nodig zijn. Een projectaanvraag met een looptijd van één of meerdere jaren (met een maximum van drie jaren) bevat een berekening van benodigde financiële middelen c.q. het benodigd projectbudget dat inzichtelijk per kalenderjaar is opgenomen.
- 4.4.17 Een aanvraag kan per kalenderjaar het totaalbedrag van de overlegde vouchers van dat kalenderjaar niet overschrijden.
- 4.4.18 Uitkering op voorschotten vindt gelijkmatig plaats over het aantal maanden waarvoor de subsidie wordt verstrekt.

Uitvoering van het project

- 4.4.19 De subsidieaanvrager is degene die het project uitvoert en derhalve ook de verantwoordelijkheid draagt.
- 4.4.20 Alleen de subsidieaanvrager kan gehouden worden aan de subsidieverplichtingen.
- 4.4.21 De vouchergevers zijn geen directe begunstigten van de subsidieverstrekking.

4.5 Hoe aanvragen?

- 4.5.1 Subsidieaanvragen kunnen worden ingediend tussen 1 mei en 1 juni in het jaar voorafgaand aan het jaar waarin het project start. De subsidie kan dus voor het eerst worden aangevraagd uiterlijk 1 juni 2012 voor projecten die in 2013 starten. Een subsidieaanvraag wordt ingediend via een daarvoor bestemd formulier. Bij de aanvraag worden tenminste zeven vouchers overlegd.

4.6 Uitvoeringsinformatie

Het betreft de toekenning van projectsubsidie vanaf een bedrag van € 126.000, afhankelijk van het aantal vouchers.

- 4.6.1 Het betreft een projectsubsidie als bedoeld in artikel 8, onder e, van de Kaderregeling VWS-subsidies.

Hoofdstuk 5 – Subsidiestroom 3

Per subsidiestroom worden de volgende vragen behandeld:

1. Waarvoor is de subsidie bedoeld?
2. Wie kan een aanvraag indienen?
3. Hoeveel geld is er beschikbaar?
4. Welke concrete beoordelingscriteria gelden?
5. Hoe aanvragen?
6. Uitvoeringsinformatie met de wettelijke grondslag voor een besluit tot subsidieverlening en subsidievaststelling.

Subsidiestroom 3: Regierol bij het positioneren van ervaringsdeskundigheid

Waarvoor:	instellings- en projectsubsidie voor een regierol bij het positioneren van ervaringsdeskundigheid en het bevorderen van samenhang ten aanzien van zorg, ondersteuning en maatschappelijke participatie.
Wanneer:	instellingssubsidie vanaf 2012, projectsubsidie vanaf 2013.
Wie:	NPCF, CG-Raad, LPGGz en Platform VG.
Omvang:	€ 4 miljoen instellingssubsidie (volgens verdeelsleutel per organisatie) en € 2 miljoen projectsubsidie bij indiening gezamenlijk werkplan.
Hoe:	aanvraag instellingssubsidie voor 1 oktober 2011 en projectsubsidie voor aanvang van het project, door een vooraf in te dienen (gezamenlijk) activiteitenplan en vaststelling achteraf van de werkelijke kosten.

5.1 Waarvoor is de subsidie bedoeld?

De subsidie is bedoeld voor activiteiten van bepaalde landelijke koepels en platforms, te weten de Chronisch Zieken en Gehandicapten Raad (CG-Raad) en de Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie (NPCF) respectievelijk het Landelijk Platform Geestelijke Gezondheidszorg (LPGGz) en het Platform Verstandelijk Gehandicapten (Platform VG), die namens de aangesloten leden (pg-organisaties en samenwerkingsorganisaties) en hun achterban structurele aandacht vragen voor de positie van cliënten in de zorg, voor maatschappelijke participatie en voor de inbreng van ervaringsdeskundigheid bij onder meer richtlijnontwikkeling. Het doel van deze regierol is het vergroten van de invloed van hun achterban op de kwaliteit van zorg en maatschappelijke participatie. We onderscheiden binnen deze subsidietitel:

- 1) een instellingssubsidie voor structurele activiteiten;
- 2) een projectsubsidie op één aanvraag, die wordt gedragen door alle bovengenoemde koepels en platforms.

5.1.1 Instellingssubsidie voor structurele activiteiten op landelijk niveau

De cliënt als collectief neemt ten opzichte van de zorgaanbieders en zorgverzekeraars en andere partijen binnen het zorgstelsel een centrale rol in als zorgontvangende partij, dan wel als partij die naar zijn mogelijkheden volwaardig aan de maatschappij wil deelnemen. Landelijk georganiseerde koepels en platforms organiseren op structurele wijze activiteiten die de positie van de cliënt en diens belangen ten opzichte van de zakelijke belangen van andere partijen voor het voetlicht weten te brengen. Hiertoe nemen de koepels en platforms een regierol op zich waarvoor zij een instellingssubsidie kunnen aanvragen.

De rol van koepels en platforms is gericht op het creëren van aandacht voor behoeften van de cliënt in de maatschappelijke, bestuurlijke en politieke arena. Koepels en platforms geven vorm aan hun regiefunctie door onder andere de volgende activiteiten:

- het ontvangen van signalen;
- het aanboren en bundelen van ervaringskennis van hun leden en hun achterban;
- het agenderen van standpunten in het maatschappelijke en politieke debat.

Het voeren van bestuurlijk overleg met de koepelorganisaties van zorgaanbieders, zorgverzekeraars, of vertegenwoordigers van de overheid of maatschappelijke organisaties vergt van de koepels en platforms eveneens een (intermediaire) regiefunctie door de volgende activiteiten:

- zij brengen gebundelde kennis, ervaring, belangen en standpunten in;
- zij koppelen informatie en resultaten terug aan hun leden en achterban.

Koepels en platforms vragen aandacht voor de positie van de cliënt op landelijk niveau via activiteiten die uitwerking geven aan diverse thema's. Bovendien leidt het contact tussen individuele lidorganisaties of aangesloten organisaties en koepels en platforms tot kennisontwikkeling en vergroot het de legitimiteit van de rol van koepels en platforms ten opzichte van hun lidorganisaties of aangesloten organisaties.

Het staat de subsidieaanvrager vrij om thema's en activiteiten te kiezen. Als algemene randvoorwaarden gelden:

- Koepels en platforms kiezen thema's en activiteiten die aansluiten op de gedeelde behoeften van groepen cliënten, bijvoorbeeld: voor alle verzekerden of chronisch zieken, verstandelijk gehandicapten, ggz-ers etc.
- Koepels en platforms kiezen thema's en activiteiten die aandoeningsspecifieke of beperkingspecifieke belangen overstijgen. Thema's die hier bijvoorbeeld aan de orde kunnen komen hebben betrekking op de stelselbesprekingen, wetgeving, toegankelijkheid van de zorg of juridische ondersteuning.
- Koepels en platforms regelen de invloed en inspraak van leden op de keuze en invulling van thema's.

5.1.2 Projectsubsidie ten behoeve van kwaliteit van zorg en maatschappelijke participatie

De stem van de cliënt is van belang in het kwaliteitsbeleid van zorg en maatschappelijke participatie. Hiertoe is een constant kwaliteitsniveau van de inbreng noodzakelijk, wil het cliëntenbelang op gelijkwaardige wijze meewegen in een belangenafweging bijvoorbeeld ter bepaling van zorgstandaarden, waarbij ook andere partijen (zorgaanbieder, zorgverzekeraar, wetenschappelijke verenigingen, beroepsorganisaties) hun belangen naar voren brengen. Koepels en platforms hebben tezamen een regierol bij de inbreng van cliëntervaringen bij onder meer professionele standaarden of richtlijnontwikkeling.

Activiteiten die binnen deze subsidiestroom vallen zijn in ieder geval:

- het leveren van een gestructureerde, landelijke inbreng aan het Kwaliteitsinstituut i.o. ten behoeve van het meebepalen van de agenda en de prioriteiten. Het Kwaliteitsinstituut i.o. is voornemens een agenda te doen ontwikkelen in structureel georganiseerd overleg met veldpartijen, waaronder een vertegenwoordiging van pg-organisaties. De agenda van het Kwaliteitsinstituut i.o. bepaalt vervolgens prioritaire onderwerpen waarop inbreng van pg-organisaties gewenst wordt.
- het uitvoeren van een intermediaire regierol door te ontwikkelen activiteiten van de aandoening- en beperkingspecifieke lidorganisaties of aangesloten organisaties af te stemmen op de agendering en prioritering van het Kwaliteitsinstituut i.o..

- het bijdragen aan de uitvoerbaarheid en de relevantie van de agenda en prioriteiten van het Kwaliteitsinstituut i.o. door regie te voeren op de inbreng van cliëntervaringen door aandoening- of beperkingspecifieke organisaties ten behoeve van de ontwikkeling van professionele standaarden en richtlijnen.

Daarnaast kunnen overkoepelende (ondersteunende) activiteiten binnen deze subsidiestroom vallen die de sectorspecifieke belangen overstijgen, zoals:

- het oprichten van een meldpunt voor cliënten.
- het bieden van juridische ondersteuning aan zijn leden.

5.2 Wie kan een aanvraag indienen?

5.2.1 Subsidie is uitsluitend bedoeld voor de koepels en platforms, die op landelijk niveau opereren, te weten de NPCF, CG-raad, Platform VG en LPGGz. Deze koepels en platforms bestrijken en vertegenwoordigen de totale breedte van het pg-veld.

5.2.2 De NPCF, CG-raad, Platform VG en LPGGz moeten voldoen aan de drempelcriteria zoals beschreven in hoofdstuk 2 pagina 8.

5.2.3 De NPCF, CG-raad, Platform VG en LPGGz voldoen aan de volgende organisatiecriteria:

- a) De aanvrager is een stichting of vereniging en is volledig rechtsbevoegd naar Nederlands recht.
- b) De aanvrager heeft geen winstoogmerk.
- c) De aanvrager heeft een landelijke functie.
- d) De aanvrager richt zich volgens de statuten op organisaties van patiënten en/of gehandicapten, hun belangen en positie in de Nederlandse samenleving.
- e) De aanvrager heeft als lid pg-organisaties die activiteiten ontplooiën op het gebied van lotgenotencontact en informatievoorziening welke aansluiten bij aandoening- of beperkingspecifieke behoeften van individuele cliënten.
- f) De statuten van de aanvragende organisatie bevatten bepalingen omtrent de wijze waarop lidorganisaties of aangesloten organisaties inspraak en invloed kunnen hebben.
- g) In geval van een stichtingsvorm, beschikt de stichting naast een bestuur over een toezichthoudend orgaan. Een toezichthoudend orgaan kan het bestuur met raad en daad terzijde staan en het bestuur om verantwoording vragen over het gevoerde beleid.

5.3 Hoeveel geld is beschikbaar?

5.3.1 Subsidiebudget

De minister bepaalt jaarlijks het subsidiebudget. De prognose is dat per 2013 een totaalbedrag beschikbaar is van maximaal € 4 miljoen voor instellingssubsidie en maximaal € 2 miljoen voor projectsubsidie.

5.3.2 Instellingssubsidie

Een instellingssubsidie kan worden aangevraagd door elk van de vier genoemde organisaties. De verdeling van het subsidiebudget geschiedt als volgt:

- aan Platform VG en LPGGz kan een instellingssubsidie van maximaal € 0,8 miljoen per organisatie worden verstrekt. Hiermee komt hun subsidie weer op het niveau van 2010 terug. Dit is conform de motie van het lid Uitslag (CDA) (TK 2010-2011, 29214, nr. 56);
- aan NPCF en CG-raad kan een instellingssubsidie van maximaal € 1,2 miljoen per organisatie worden verstrekt. Zij ontvangen een hoger bedrag dan de platforms omdat zij een breder maatschappelijk veld vertegenwoordigen dan de platforms;

- indien koepels en platforms fuseren, heeft dat geen gevolgen voor het subsidiebudget. Verder blijven de uitgangspunten bij de verdeling van het subsidiebudget hetzelfde.

5.3.3 Projectsubsidie

Als invulling van de regierol van de koepels en platforms voor onder meer de inbreng van het cliëntenperspectief op het kwaliteitsbeleid, is vanaf 2013 een extra bedrag van maximaal 1,5 miljoen euro en vanaf 2015 maximaal 2 miljoen euro beschikbaar. Dit bedrag is beschikbaar indien de twee koepels en twee platforms erin slagen één aanvraag voor projectsubsidie in te dienen, die berust op onderlinge overeenstemming over de uitvoering van activiteiten die zijn gerelateerd aan zelfgekozen en gezamenlijk bepaalde thema's.

5.3.4 Oormerken van een gedeelte van het subsidiebedrag bestemd voor projecten

Ten aanzien van de precieze verdeling van de beschikbare middelen voor projectsubsidie over de genoemde functies, kan de minister op een later tijdstip nadere voorwaarden stellen, bijvoorbeeld dat aan specifieke functies een zeker aandeel van het subsidiebedrag zal moeten worden besteed. Bekendmaking zal tijdig geschieden. Dat wil zeggen dat partijen een redelijke termijn wordt gegund om daarmee voor het opstellen van hun aanvraag rekening te kunnen houden.

5.4 Welke concrete beoordelingscriteria gelden?

Criteria voor instellingssubsidie

- 5.4.1 De aanvraag richt zich op onder 5.1.1 beschreven activiteiten.
- 5.4.2 De aanvraag bevat een logische ordening van een probleemstelling, een met de activiteiten nagestreefde doelstelling en duidelijk beoogde resultaten.
- 5.4.3 De aanvraag voldoet aan de gestelde kwaliteitscriteria voor het activiteitenplan en de begroting (zie hoofdstuk 2, pagina 9).
- 5.4.4 Gedurende 2012 en 2013 kan een aanvraag vanwege een afbouw ook betrekking hebben op activiteiten die verband houden met de afbouw van de instellingssubsidie (frictiekosten). Een aanvraag zal om die reden gedurende de afbouwperiode niet worden afgewezen.

Inhoudelijke criteria voor projectsubsidie

- 5.4.5 De projectaanvraag wordt door één van de genoemde koepels of platforms ingediend.
- 5.4.6 Naast de subsidieaanvrager zijn de andere drie partijen betrokken in het opstellen van het projectplan, het bepalen van thema's en de op te nemen activiteiten.
- 5.4.7 Als uitgangspunt geldt dat de vier partijen gelijkelijk verantwoordelijk zijn voor het indienen van één projectaanvraag. Het gewicht van hun stem is gelijk.
- 5.4.8 Het staat de subsidieaanvrager vrij om in overleg met de andere drie partijen naar keuze de soort en de aard van de activiteiten te bepalen. Thema's worden bepaald door de inspraak van alle koepels en platforms onder regie van de subsidieaanvrager.
- 5.4.9 Het projectplan bevat thema's en activiteiten die de versterking van de positionering van de patiënten en gehandicapten in zorg en maatschappelijke participatie tot resultaat hebben.
- 5.4.10 De gekozen thema's zijn overkoepelend van aard en betreffen niet thema's die aandoening- of beperkingspecifiek zijn en zijn doelgroepoverstijgend.

- 5.4.11 De activiteiten sluiten in elk geval aan bij de agenda en prioriteiten van het Kwaliteitsinstituut i.o.
- 5.4.12 De projectaanvraag betreft meer dan een verzameling aan losse subsidiabele activiteiten.
- 5.4.13 De resultaten van het project zijn voor de koepels en platforms en hun achterban toegankelijk.

Kwaliteitscriteria projectsubsidie

- 5.4.14 De aanvraag bevat een logische ordening van een probleemstelling, een met de activiteiten nagestreefde doelstelling en duidelijk beoogde resultaten.
- 5.4.15 De aanvraag voldoet aan de gestelde kwaliteitscriteria voor het activiteitenplan en de begroting (zie hoofdstuk 2, pagina 9).
- 5.4.16 Indien het projectplan geen implementatieplan bevat, moet de projectaanvrager aangeven hoe de resultaten zonder subsidie worden geïmplementeerd.

Duur van het project

- 5.4.17 Een projectplan kan betrekking hebben op één of meerdere jaren. Subsidie zal niet worden verleend aan een projectvoorstel dat een looptijd van drie jaren overschrijdt.
- 5.4.18 In het geval een aanvraag betrekking heeft op projectuitvoering gedurende meerdere jaren, maakt de aanvrager duidelijk hoe het projectbudget inzichtelijk per kalenderjaar is opgesteld. De subsidieverlening overschrijdt niet het maximumbedrag dat per kalenderjaar beschikbaar is voor projectsubsidie.
- 5.4.19 Bevoorschotting vindt gelijkmatig plaats over het aantal maanden waarvoor subsidie wordt verstrekt.
- 5.4.20 Indien het project een looptijd heeft van meer dan één jaar, moet de projectuitvoerder in ieder geval jaarlijks aan de hand van een format, een tussentijdse rapportage over de voortgang van het project aan het CIBG doen toekomen. Deze rapportage heeft zowel betrekking op de inhoudelijke als de financiële voortgang van het project.
- 5.4.21 Alle koepels en platforms geven middels ondertekening hun goedkeuring aan de voortgangsrapportage.

Uitvoering van het project

- 5.4.22 De subsidieaanvrager is degene die het project uitvoert en derhalve ook de verantwoordelijkheid draagt.
- 5.4.23 Alleen de subsidieaanvrager kan gehouden worden aan de subsidieverplichtingen.
- 5.4.24 De andere drie partijen zijn geen direct begunstigden van de subsidieverstreking.

5.5 Hoe aanvragen?

Instellingssubsidie

- 5.5.1 Voor de instellingssubsidie: elke aanvrager dient voor 1 oktober voorafgaande aan het aanvraagjaar een aanvraag in met een activiteitenplan en een begroting. Deze moet aansluiten bij de gestelde eisen voor een activiteitenplan en begroting zoals genoemd in hoofdstuk 2.

Projectsubsidie

- 5.5.2 Voor de projectsubsidie dient één koepel of platform één aanvraag in. De aanvraag geschiedt voor 1 oktober, met als onderdeel een overzicht van specifieke activiteiten die invulling geven aan de regierol bij de inbreng van het cliëntenperspectief bij het Kwaliteitsinstituut i.o.
- 5.5.3 Het projectplan voldoet aan de gestelde kwaliteitscriteria voor het activiteitenplan en de begroting (zie hoofdstuk 2, pagina 9).
- 5.5.4 De koepels en platforms regelen onderling hun betrokkenheid bij de aanvraag.
- 5.5.5 De koepels en platforms regelen onderling de wijze waarop uitwisselen van kennis en kunde tussen partijen onderling en naar de pg-organisaties plaatsvindt.
- 5.5.6 Afspraken tussen de vier partijen over samenwerking of hun betrokkenheid bij de uitvoering van het project binden de subsidiegever niet.

Betrokkenheid zienswijze Kwaliteitsinstituut i.o.

- 5.5.7 De koepels en platforms zorgen voor tijdige afstemming met het Kwaliteitsinstituut i.o. ten behoeve van de verlening van een nader te bepalen gedeelte van de projectsubsidie.
- 5.5.8 De Minister vraagt een zienswijze aan het Kwaliteitsinstituut i.o ten behoeve van de verlening van een nader te bepalen gedeelte van de projectsubsidie.
- 5.5.9 De Minister betreft het oordeel van het Kwaliteitsinstituut i.o. voor de subsidieverlening voor het onderdeel dat betrekking heeft op de regierol bij de inbreng van het cliëntenperspectief. Het Kwaliteitsinstituut i.o wordt gevraagd om een zienswijze te geven over de mate waarin de activiteiten aansluiten op de prioriteiten en agendering van het Kwaliteitsinstituut i.o.

5.6 Uitvoeringsinformatie

- 5.6.1 De instellingssubsidie is een subsidie als bedoeld in artikel 8, onderdeel f, van de Kaderregeling VWS-subsidies.
- 5.6.2 De projectsubsidie is een subsidie als bedoeld in artikel 8, onderdeel e, van de Kaderregeling VWS-subsidies.

Hoofdstuk 6 - Overgangsbepalingen

6.1 Toepassing van het beleidskader

Dit beleidskader geldt voor aanvragen voor subsidieverstrekking in het kalenderjaar 2012 en daarop volgende jaren. Subsidieaanvragen die voor het jaar 2012 worden ingediend, moeten voldoen aan de eisen zoals opgenomen in dit beleidskader, tenzij is bepaald dat eisen vanaf een later tijdstip gelden.

Tevens voorziet dit beleidskader gedurende de periode 2012 tot 2015 in een geleidelijke invoering van het nieuwe beleid voor pg-organisaties. Er is gekozen voor een korte, maar redelijke afbouw om tegelijkertijd een snelle opbouw van nieuwe subsidiestromen mogelijk te maken. Hiermee wordt voor partijen zo snel mogelijk duidelijk waar zij in de toekomst op kunnen rekenen.

Alle organisaties die vielen onder het Beleids- en beoordelingskader Subsidieregeling PGO (MC-2978257) zijn geïnformeerd over het voorgenomen beleid. Deze organisaties worden per brief op de hoogte gesteld van het voornemen tot gehele of gedeeltelijke weigering van subsidie voor een nieuw tijdvak. Dat betreft een bekendmaking in de zin van artikel 4:51 Awb.

Het controlebeleid voor subsidies die zijn verstrekt onder het nieuwe kader zal tijdig bekend gemaakt worden via de website van het CIBG (www.fondspgo.nl).

6.2 Verstrekte subsidierelaties

De Subsidieregeling PGO (MC-U-2875343) en het Beleids- en beoordelingskader behorend bij de Subsidieregeling PGO (MC-U-2978257) is per 1 juli 2011 ingetrokken (Stcrt. 2011, nr. 11660), met dien verstande dat de Subsidieregeling PGO en het genoemde Beleids- en beoordelingskader van kracht blijven ten aanzien van subsidies die op grond daarvan zijn verstrekt. Dit betreft projectsubsidie uit zowel de 1^e als de 2^e tranche alsmede instellingssubsidie over de jaren 2010 en 2011.

6.3 Gefaseerde afbouw

6.3.1. Tweejarentermijn

Hoofdregel

De instellingssubsidies worden gedurende een termijn van twee jaren gefaseerd afgebouwd. In die periode kunnen subsidieontvangers maatregelen treffen die nodig zijn om te anticiperen op de gevolgen van het aangekondigde beleid.

6.3.2 Vermindering volgens vaste percentages

Bij wijze van hoofdregel worden de instellingssubsidies jaarlijks met vaste percentages verlaagd: 20% in 2012, 50% in 2013 en 100% in 2014. Deze procentuele verlagingen worden berekend ten opzichte van het bedrag van de instellingssubsidie die in 2011 is verleend.

Algemene uitzondering

Voor veel organisaties geldt geen volledige afbouw volgens bovenstaande vaste percentages, aangezien zij voor een instellingssubsidie in aanmerking blijven komen op grond van dit beleidskader. Voor deze organisaties wordt de subsidie niet verder verlaagd dan de subsidie die op grond van dit beleidskader wordt verstrekt.

Deze organisaties zullen wel moeten voldoen aan de eisen van dit beleidskader. Een aantal specifieke nieuwe eisen, in het bijzonder ten aanzien van het minimum aantal leden en de minimale bijdrage van € 25 voor pg-I organisaties, gelden eerst per 2014. Aldus hebben aanvragers voldoende tijd om daaraan te kunnen voldoen. Indien een pg-organisatie echter niet aan de eisen voldoet, is de volledige afbouw met vaste percentages van toepassing, zodat er voor 2014 geen instellingssubsidie meer verstrekt wordt.

Conclusie

Of organisaties subsidie zullen ontvangen op grond van het nieuwe beleidskader is afhankelijk van hun aanvraag. Aanvragers zullen moeten voldoen aan de geformuleerde eisen. Een aantal specifieke nieuwe eisen geldt per 2014, zodat aanvragers tijd hebben tot hun subsidieaanvraag voor het jaar 2014 om aan de nieuwe voorwaarden te voldoen. Indien aanvragers uiteindelijk niet aan de nieuwe eisen voldoen, zal de subsidie gedurende de afbouwperiode worden afgebouwd en daarna zijn beëindigd.

6.4 Specifieke afwijking voor bepaalde organisaties

Uitsluitend de afbouw voor organisaties die afwijken van de onder 6.3.2 opgenomen afbouwregeling, wordt expliciet toegelicht.

- 6.4.1 Zoals de visiebrief (MC-U-3065567) aangeeft wordt het totale pgo-budget met 40% gekort. Deze korting van 40% wordt toegepast op organisaties die in 2011 nog onder het pgo-budget vielen, maar niet meer onder dit beleidskader vallen. Dit geldt voor het CKZ en Per Saldo. Het CKZ wordt gesubsidieerd voor het systematisch verzamelen van cliëntervaringsgegevens van patiënten en gehandicapten (CQ-index) en Per Saldo voor het behartigen van de belangen van degenen met een persoonsgebonden budget (pgb). Deze activiteiten vallen niet onder dit beleidskader. Op het CKZ en Per Saldo wordt derhalve een generieke budgetkorting toegepast. Deze wordt bereikt binnen de standaardtermijn van twee jaren. In 2012 is sprake van 20% korting en in 2013 van 40% korting. De aldus verlaagde subsidies worden verstrekt op grond van de Kaderregeling VWS-subsidies.
- 6.4.2 De subsidie aan medezeggenschapsorganisaties wordt in een langere termijn van drie jaren afgebouwd: in 2012 wordt een korting toegepast van 20%, in 2013 een korting van 50%, in 2014 een korting van 70% en in 2015 een korting van 100%. Dit houdt verband met de komst van de Wet cliëntenrechten zorg. Daarin wordt de bekostiging van medezeggenschap geregeld. De langere afbouwtermijn stelt medezeggenschapsorganisaties in staat zichzelf en hun leden voor te bereiden op de veranderingen die de nieuwe wetgeving met zich brengt. Dat is van belang voor de continuïteit van de medezeggenschap in de zorg.

6.5 Gefaseerde opbouw

Het beschikbare budget voor subsidie wordt bepaald door een gefaseerde afbouw en een gefaseerde opbouw. De opbouw van middelen en de afbouw van lopende subsidieaanspraken vindt gelijktijdig plaats. De Minister kan per subsidiestroom subsidieplafonds bepalen. In het onderstaande schema zijn prognoses voor de financiële ruimte per financiële stroom opgenomen.

	Subsidiestroom	2012	2013	2014	2015
1	Instellingssubsidie	Afbouw instellings-subsidies	Afbouw instellings-subsidies	Plafond: € 8,5 miljoen	Plafond: €8,5 miljoen
2	Projectsubsidie		Opbouw projectsubsidies € 4,5 miljoen	€ 4,5 miljoen	€ 4,5 miljoen
3	Instellingssubsidie	Afbouw NPCF & CG-Raad Opbouw LPGGz & Platform VG	€ 4 miljoen	€ 4 miljoen	€ 4 miljoen
3	Projectsubsidie		€ 1,5 miljoen	€ 1,5 miljoen	€ 2 miljoen

6.6 Schematische weergave termijn tot en met 2013

In het onderstaande schema is indicatief weergegeven op welke momenten in het jaar de pg-organisaties voor subsidiestroom 1 en 2 hun aanvragen en verantwoordingen moeten doen en hun besluiten ontvangen. Door middel van een spreiding van de aanvragen voor subsidiestroom 1 en 2 wordt geprobeerd de administratieve lasten voor het CIBG zoveel mogelijk te beperken.

Data	Instellingssubsidie	Projectsubsidie
1 september 2011	Peildatum instellingssubsidies 2012 (nieuwe toetreders)	
Tussen 1 september en 1 oktober 2011	Aanvraag instellingssubsidie 2012 (20% afbouw)	
Voor 1 januari 2011	Verlening instellingssubsidie 2012	
1 januari 2012		Voldoen aan eisen voor voucher voor projectsubsidies 2013
Voor 1 juni 2012		Aanvraag projectsubsidie 2013
Voor 1 juli 2012	Verantwoording instellingssubsidie 2011	
Voor 1 september 2012		Verlening projectsubsidies vanaf 2013
1 september 2011	Peildatum instellingssubsidies 2013 (nieuwe toetreders)	
Tussen 1 september en 1 oktober 2012	Aanvraag instellingssubsidie 2012 (50% afbouw) inclusief plan afbouw egalisatiereserve	
Voor 1 december 2012	Vaststelling instellingssubsidie 2011	
Voor 1 januari 2012	Verlening instellingssubsidie 2013	
1 januari 2013		Voldoen aan eisen voor voucher voor projectsubsidies 2014
1 januari 2013		Start uitvoering projectsubsidies 2013
Voor 1 juni 2013	Verantwoording instellingssubsidie 2012	
Voor 1 juni 2013		Aanvraag projectsubsidie 2014
1 september 2013	Peildatum voor organisatiecriteria (incl. 100 leden en € 25 per lid) aanvraag instellingssubsidie 2014	
Tussen 1 september en 1 oktober 2013	Aanvraag instellingssubsidie 2014 inclusief plan voor afbouw egalisatiereserve (zie 5.2.2) (minimaal € 25.000 en maximaal € 35.000)	
Voor 1 november 2013	Vaststelling instellingssubsidie 2012	
Voor 1 januari 2013	Verlening instellingssubsidie 2014	

6.7 Implementatie

In paragraaf 7 van de Visiebrief (MC-U-3065567) is aangegeven hoe de minister communicatie met de betrokkenen ter hand zal nemen.

Belanghebbenden kunnen terecht bij het CIBG (www.fondspgo.nl) met vragen over:

- wijziging van het subsidiebeleid;
- de inhoud en de toepassing van het beleidskader;
- de mogelijke consequenties voor de betreffende subsidieontvanger.

Toelichting: Onderbouwing hoogte nieuwe instellingssubsidie (subsidiestroom 1)

De keuze om het subsidiebedrag te maximaleren tot een bedrag van € 35.000 wordt als volgt gemotiveerd. Organisaties zijn zelf verantwoordelijk voor hun instandhouding. De doelgroep waarop een organisatie zich richt, dient deze organisatie zodanig waardevol te vinden dat er bereidheid bestaat een bijdrage te leveren voor instandhouding door middel van contributie, donatie, de aanschaf van producten of anderszins. Subsidie kan deze basis niet vervangen. De in dit beleidskader beschreven instellingssubsidie beoogt voor pg-organisaties een aantal basisactiviteiten mogelijk te maken ten behoeve van lotgenotencontact en informatievoorziening. Een van de uitgangspunten van het nieuwe beleidskader is dat pg-organisaties gelijk worden behandeld, omdat zij vergelijkbare taken en activiteiten uitvoeren. Daarbij wordt geen rekening gehouden met de omvang van de organisatie, met uitzondering van de ondergrens van 100 leden. Aangezien het hier de bijdrage in de bekostiging van een aantal activiteiten betreft, is dit ook niet nodig. Organisaties met een ledental dat aanzienlijk hoger ligt dan de drempel van 100 leden zullen een uitgebreidere infrastructuur behoeven. Nu door deze instellingssubsidie reeds voorzien is in de kosten voor een basis van waaruit activiteiten worden bekostigd, zijn de meerkosten voor een uitbreiding van deze taken relatief gezien lager en moet, gezien het hogere ledental, het voor deze organisaties mogelijk zijn een uitbreiding uit eigen middelen te bekostigen.

Een tweede uitgangspunt dat bij het bepalen van de maximumhoogte van deze subsidie een rol speelt, is dat pg-organisaties binnen de activiteiten voor lotgenotencontact en informatievoorziening grotendeels zelf moeten kunnen bepalen hoe zij zich organiseren en welke deelactiviteiten zij uitvoeren. Om die reden is uitgegaan van de huidige situatie, zoals beschreven in het Brancherapport PGO organisaties in Nederland (cijfers 2009).

In 2009 ontvingen pg-organisaties gemiddeld € 68.261 subsidie. Dit bedrag was bestemd voor de vier basisactiviteiten/kerntaken lotgenotencontact, voorlichting, belangenbehartiging en professionalisering en de twee optionele activiteiten kwaliteitstoetsing en dienstverlening. In het nieuwe beleidskader wordt de ondersteuning van twee van deze zes activiteiten/taken voortgezet: lotgenotencontact en informatievoorziening (vergelijkbaar met voorlichting). De beoogde bezuiniging op het budget voor pg-organisaties bedraagt iets meer dan 40%. Toepassing van deze bezuiniging levert een gemiddelde subsidiehoogte op van iets minder dan € 39.600. Aangezien vier van de zes activiteiten niet verder in aanmerking komen voor subsidiëring, kan worden gesteld dat dit bedrag voldoet om een basis te bieden om de twee resterende activiteiten in stand te houden. Daarnaast blijkt zowel uit het Brancherapport als uit de evaluatie dat verdere professionalisering en het gebruik van nieuwe en sociale media een efficiëntieverbetering mogelijk maken, juist ook op het gebied van lotgenotencontact en informatievoorziening. Hiermee valt een aanvullende besparing te behalen.

Als algemeen criterium voor toekenning van instellingssubsidie voor pg-I organisaties geldt dat subsidieaanvragers die voldoen aan de gestelde criteria in gelijke mate in aanmerking komen voor subsidie. Subsidie wordt slechts verstrekt voor activiteiten die efficiënt en doelmatig georganiseerd zijn en bijdragen aan de genoemde beleidsthema's.

Het subsidiebedrag dat per subsidieaanvrager wordt vastgesteld wordt dus niet bepaald door:

- a) het aantal leden of donateurs (boven het gestelde drempelcriterium van 100);
- b) de ernst van de aandoening of beperking of de mate waarin deze voorkomt;
- c) de waarde van de organisatie of diens specifieke karakter of etnische afkomst of geloofsovertuiging;
- d) of diens positie ten opzichte van andere subsidieaanvragers of andere historische gegevens zoals eerdere subsidietoekenning.

Op grond van deze afwegingen is de maximale, ledenonafhankelijke instellingssubsidie vastgesteld op € 35.000. Dit is een bijdrage voor het uitvoeren van basisactiviteiten op het gebied van lotgenotencontact en informatievoorziening zoals is beoogd in dit beleidskader.